

PŘEHLED AKTUÁLNÍ JUDIKATURY II/2014 A I/2015

JAKUB HARAŠTA, PAVEL LOUTOCKÝ, JAKUB MÍŠEK, MATĚJ MYŠKA

PARODIE JAKO AUTONOMNÍ POJEM EVROPSKÉHO PRÁVA

Soud: Soudní dvůr Evropské unie
Věc: C-201/13
Datum: 3. 9. 2014
Dostupnost: curia.europa.eu

V případě *Deckmyn* se SDEU vyjádřil k podstatě a chápání pojmu parodie v evropském autorském právu a možnosti členských států interpretovat harmonizované omezení autorského práva na základě směrnice 2001/29/ES („InfoSoc“). Deckmyn se domnělého zásahu do autorských práv dopustil tím, že na novoroční oslavě distribuoval kalendáře, na kterých byla otištěna kresba podobná kresbě otištěné na obálce jednoho ze sešitů seriálu *Suske en Wiske*. Tato kresba zachycovala starostu města Gent, jak oděn v bílé tunice sype peníze osobám tmavé pleti a osobám zahaleným v burce. Takové užití díla bylo dle žalujících dědiců neoprávněné. Deckmyn se však bránil tím, že se jedná o přípustnou politickou karikaturu (parodii). Belgický odvolací soud (Hof van beroep Brussel) se rozhodl přerušit sporné řízení a dotázal se SDEU na výklad čl. 5 odst. 3 písm. k) InfoSoc směrnice.

Předně SDEU označil parodii za autonomní pojem unijního práva, který je nutno vykládat jednotným způsobem v celé EU. Za podstatné znaky parodie pak SDEU označil schopnost evokovat existující dílo, a přitom se od něj zřetelně lišit, a přítomnost komedie či ironie. Tento prvek se ale nemusí vztahovat pouze k dílu samotnému – parodii lze využít i ke komické či ironické kritice aktuálních společenských poměrů. Parodie dále nemusí být původně osobitá, jinak než skrze zřetelné odlišnosti od parodovaného

původního díla. Stejně tak nemusí být racionálně připsatelná jinému autorovi, týkat se původního díla nebo uvádět zdroj parodovaného díla. Pokud ovšem parodie nese diskriminační poselství, může majitel autorských požadovat, aby původní dílo nebylo s takovým poselstvím asociováno.

Rozsudek má ale i zásadní obecné dopady na interpretaci výjimek a omezení autorského práva. Předně se jedná o odklon od jejich restriktivní interpretace k jejich účelovému chápání. Výjimky a omezení musí respektovat přiměřenou rovnováhu mezi zájmy a právy majitelů práv na straně jedné a svobodou projevu uživatelů chráněného díla. Konečně, rozsudek jasně stanovuje, že pokud si již členské státy vyberou z „nabídky“ harmonizovaných výjimek a omezení, je nutno je interpretovat jednotně v rámci celé EU a nelze je tedy v rámci národní implementace (restriktivně) modifikovat.

DIGITALIZACE KNIHOVNÍHO FONDU A PŮJČOVÁNÍ ELEKTRONICKÝCH KNIH

Soud: Soudní dvůr Evropské unie

Věc: C-117/13

Datum: 11. 9. 2014

Dostupnost: curia.europa.eu

Technische Universität Darmstadt vytvořila v rámci univerzitní knihovny místo pro četbu elektronických knih. Veřejnosti tím umožnila přístup k dílům z knihovního fondu. V jeden okamžik mohlo být tímto způsobem užíváno pouze tolik elektronických kopií knihy, kolik měla knihovna kopií fyzických. Tento fond obsahoval i učebnici vydanou společností Ulmer. Ta v roce 2009 oslovila knihovnu s nabídkou na zakoupení příslušných děl a umožnění jejich užívání ve formě elektronických knih. Knihovna toto odmítla a zakoupila pouze fyzické exempláře. Ty posléze digitalizovala a zpřístupnila ve formě elektronických knih. Soud ve Frankfurtu nad Mohanem, který rozhodoval v prvním stupni, zamítnul návrh požadující

zákaz další digitalizace. Přikázal ale knihovně znemožnit tištění částí digitalizovaných knih či jejich odnášení na datových nosičích. Spolkový soudní dvůr, který rozhodoval o opravném prostředku, pak dospěl k několika otázkám výkladu čl. 5 odst. 3 písm. n) InfoSoc směrnice 2001/29/ES. Konkrétně se jednalo o otázku, (i) zdali se prodejní a licenční podmínky vztahují na dílo v případě, že nositel práv nabídnul uzavření licenční smlouvy za přiměřených podmínek. SDEU se také měl vyjádřit, (ii) zdali mohou členské státy poskytnout právo digitalizovat díla ze sbírek, pokud to zpřístupnění terminálem vyžaduje, a (iii) jestli mohou umožnit uživatelům takto zpřístupněná díla tisknout nebo ukládat na paměťová zařízení. SDEU odpověděl, že (i) samotná nabídka v minulosti nestačí a musí být uzavřena licenční smlouva. Dále konstatoval, že (ii) členský stát má možnost poskytnout právo digitalizovat obsah, pokud je tento úkon nezbytný pro zpřístupnění děl prostřednictvím k tomu určených zařízení umístěných v prostorách knihovny. Zároveň ale (iii) není možné vztáhnout vykládané ustanovení na tisk děl na papír nebo ukládání na média.¹

STANOVENÍ VÝŠE ŠKODY PŘI PORUŠOVÁNÍ AUTORSKÉHO PRÁVA

Soud: Nejvyšší soud
Věc: 5 Tdo 171/2014
Datum: 8. 10. 2014
Dostupnost: nsoud.cz

Nejvyšší soud rozhodoval o dovolání obviněného R. R., který směřoval proti výroku o náhradě škody v odsuzujícím rozsudku Městského soudu v Brně, kterým byl uznán vinným zločinem porušení autorského práva, práv souvisejících s právem autorským a práv k databázi podle § 270 odst. 1, 2 písm. c), odst. 3 písm. a) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve

¹ Takové úkony mohou být nicméně povoleny na základě národních právních předpisů provádějících čl. 5 odst. 2 písm. a) a/nebo b) směrnice 2001/29/ES, protože se nejedná o sdělování, ale rozmnožování. V ČR tento úkon povolen není, viz §37 odst. 1 písm. c) zákona č. 121/2000 Sb., autorského zákona.

znění pozdějších předpisů. Tento trestný čin spáchal tím, že „uploadoval“ audiovizuální díla na datová úložiště a následně šířil po různých fórech odkazy umožňující jejich „stažení“. Tímto jednáním měl poškozeným způsobit škodu v celkové výši 11 041 514 Kč. Nejvyšší soud ale shledal způsob určení této konkrétní finanční ztráty jako problematický neboť „*stojí na čistě hypotetickém a nijak nepodloženém základě, že každý uživatel Internetu, který si zdarma stáhl z datového úložiště konkrétní film nebo jiný audiovizuální nebo hudební záznam, by si jinak koupil jeho legální DVD nebo CD nosič.*“ Soud prvního stupně též neřešil otázku příčinné souvislosti mezi neoprávněným zveřejněním díla na Internetu a počtem prodaných originálních nosičů typu DVD nebo CD. Nejvyšší soud tak pro trestněprávní účely zcela odmítl konstrukci, že by bylo možno stanovit výši ušlého zisku násobkem ceny nosiče obsahujícího rozmnoženinu díla. Z těchto důvodů tak dle Nejvyššího soudu spočívají napadená rozhodnutí soudů nižších instancí na nesprávném právním posouzení. Nejvyšší soud je tak zrušil a přikázal věc obviněného R. R. v potřebném rozsahu znovu projednat a rozhodnout. Samotný mechanismus stanovování konkrétního ušlého zisku pak má být dle Nejvyššího soudu předmětem znaleckého posudku.

POŘIZOVÁNÍ KAMEROVÉHO ZÁZNAMU PRO OSOBNÍ POTŘEBU ZA ÚČELEM OCHRANY ZDRAVÍ A MAJETKU

Soud: Soudní dvůr Evropské unie

Věc: C-212/13

Datum: 11. 12. 2014

Dostupnost: curia.europa.eu

František Ryneš na podzim 2007 z důvodu ochrany před neznámými vandaly, kteří jej a jeho rodinu opakovaně ohrožovali a ničili jeho majetek, nainstaloval pod střechu svého domu bezpečnostní kameru. Kamera však krom jeho pozemku zabírala rovněž veřejně dostupnou ulici za ním a vchod do protějšího bytového domu. I přes to, že ke kamerovému systému nebyl připojen monitor a jediný, kdo měl k datům zaznamenávaným ve smyčce

na pevný disk přístup, byl František Ryneš, Úřad pro ochranu osobních údajů („ÚOOÚ“) posoudil probíhající zpracování osobních údajů jako protizákonné a udělil Rynešovi pokutu. Příklad se postupně dostal až před Nejvyšší správní soud, který položil Soudnímu dvoru Evropské Unie předběžnou otázku, zda lze takovéto provozování kamerového systému považovat za zpracování osobních údajů prováděné pro výkon výlučně osobních či domácích činností ve smyslu čl. 3 odst. 2 směrnice 95/46/ES, díky čemuž by byl vyloučen z věcné působnosti směrnice pro ochranu osobních údajů. Soudní dvůr v tomto ne příliš rozsáhlém rozhodnutí nejprve zkonstatoval, že monitorováním prostřednictvím obrazového záznamu dochází k automatizovanému zpracování osobních údajů osob kamerou zachycených, a následně určil, že na případ projednávaný v původním řízení se výjimka osobního účelu zpracování dle čl. 3 odst. 2 nevztahuje. Svůj názor podepřel argumentem, že výjimky ve směrnici 95/46 uvedené je nezbytné vykládat restriktivně, vzhledem k důležitosti základního práva na ochranu soukromí. Malý rozsah výjimky je navíc rovněž vyjádřen v samotném textu směrnice, který praví, že mimo věcnou působnost směrnice, a tedy i zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, stojí toliko takové zpracování údajů, které je prováděné pro výkon výlučně osobních či domácích činností. SDEU však v bodě 34 rozsudku připomněl, že pro konkrétní případy lze zohlednit oprávněné zájmy správce spočívající například v ochraně majetku, zdraví a života tohoto správce a jeho rodiny.

VYMÁHÁNÍ BEZDŮVODNÉHO OBOHACENÍ KOLEKTIVNÍMI SPRÁVCI A „SDĚLOVÁNÍ DÍLA VEŘEJNOSTI“

Soud: Ústavní soud
Věc: II. ÚS 2186/14
Datum: 13. 1. 2015
Dostupnost: nalus.usoud.cz

Ústavní soud v tomto nálezu rozpracoval své předchozí úvahy (II. ÚS 3076/13²) ke sdělování díla veřejnosti provozováním televizního či rozhlasového vysílání a vymáhání bezdůvodného obohacení kolektivními správci, potažmo k zásahu do práva na spravedlivý proces dle čl. 36 Listiny.

Stěžovatel, provozovatel restauračního zařízení, odmítl uzavřít licenční smlouvy s kolektivním správcem INTERGRAM z důvodu, že přístroj byl nefunkční a nezpůsobilý přijímat signál. Neumožňoval tak užití předmětů ochrany. Kolektivní správce („KS“) pak u příslušného krajského soudu úspěšně vymáhal bezdůvodné obohacení. Jelikož se jednalo o bagatelní věc, nemohl se budoucí stěžovatel domáhat nápravy u soudu druhé instance, a proto podal ústavní stížnost. Tu shledal Ústavní soud opodstatněnou, jelikož *„skutkový stav zjištěný krajským soudem dostatečně nesvědčí jím vyřčeným právním závěrům, neboť mnohé ze skutečností, které jsou klíčové pro určení toho, zda došlo na straně stěžovatele k bezdůvodnému obohacení tkvícím v užití díla bez patřičného licenčního oprávnění, nebyly prokázány“* (bod 49). Takové zásadní pochybení krajského soudu má za následek vadu řízení, kterou je nutné považovat za zásah do práva na spravedlivý proces podle čl. 6 odst. 1 Úmluvy a do práva na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny.

Při posuzování důkazního břemene, které tíží kolektivní správce v těchto sporech, pak Ústavní soud vycházel z toho, že *„povinnost uzavřít licenční smlouvu týkající se autorského vlastnictví (sic!) vyvstává pouze tehdy, pokud je do tohoto práva autorů předmětů ochrany ze strany dalších subjektů skutečně zasazeno.“* Při posuzování „sdělování díla veřejnosti“ lze

² Viz HARAŠTA, Jakub a Matěj MYŠKA. Přehled aktuální judikatury 1/2014. Brno: Masarykova univerzita, 2014. S. 253-263. *Revue pro právo a technologie*. ISSN 1804-5383. S. 259-261.

akceptovat určitou míru presumpce spočívající ve faktu, že „*funkční a provozuschopné zařízení je schopné zpřístupnit užití chráněných děl, a proto jeho provozovatel musí mít (za splněních dalších podmínek (sic!)) uzavřenou platnou licenční smlouvu pro veřejnou produkci těchto předmětů ochrany*“ (bod 30). Na druhou stranu ale ÚS dále konstatuje, že požadavek „sdělování veřejnosti“ nelze dovozovat pouze z fyzické existence přístroje, který toto sdělování potenciálně umožňuje (bod 40). Z hlediska potenciálního zásahu do autorských práv a s tím souvisejícím vymáháním bezdůvodného obohacení pak je nutno vždy dokázat: a) umístění zařízení prokazatelně umožňujícího zásah do autorských práv v inkriminovaném objektu, b) skutečný zásah prostřednictvím tohoto zařízení do autorských práv, c) těch subjektů, které je KS oprávněn zastupovat (bod 23).

Za povšimnutí též stojí, že Ústavní soud explicitně označil kolektivní správce povinnosti uložené kolektivním správcům autorským zákonem jsou do určité míry povahy veřejnoprávní (např. kontrolní povinnost) a že vztahy mezi kolektivními správci a uživateli předmětů ochrany nemají výlučně soukromoprávní charakter (bod 20).

SMLUVNÍ OCHRANA DATABÁZÍ

Soud: Soudní dvůr Evropské unie

Věc: C-30/14

Datum: 15. 1. 2015

Dostupnost: curia.europa.eu

Ve sporu, o němž SDEU rozhodoval, proti sobě stála PR Aviation, nabízející vyhledávání nízkonákladových letů různých leteckých společností, srovnání cen a za poplatek pak i rezervaci letu, a letecká společnost Ryanair, která před možností procházet její katalog letů, vyžaduje od návštěvníka webových stránek dát najevo souhlas s obchodními podmínkami společnosti. Součástí podmínek byla v době pro případ rozhodné obsažena i klauzule zajišťující právo distribuce letenek výhradně společnosti Ryanair nebo dalším smluvně zmocněným subjektům. PR Aviation neuzavřela

s Ryanair dohodu o přístupu k datům a i přes to nabízela lety společnosti Ryanair, čímž se měla dopustit porušení výše zmíněných obchodních podmínek a tím pádem smluvní ochrany databáze. Ve prospěch PR Aviation rozhodl Nizozemský odvolací soud, který určil, že společnost neporušila právní ochranu databáze, protože její jednání odpovídalo běžnému užívání webových stránek Ryanair a tudíž se aplikuje výjimka z ochrany dle Směrnice. V předběžné otázce se předkládající soud ptal, zda se účinky směrnice 96/9/ES a výjimky z ochrany databázového práva vztahují i na databáze, které nejsou chráněny autorským právem ani sui generis právem pořizovatele databáze. SDEU se nejprve zabýval definicí databáze a shrnul, že nestačí, když prvek naplňuje znaky databáze ve smyslu čl. 1 odst. 2 směrnice, aby spadal do působnosti této směrnice, ale že je nezbytné naplnit i podmínky vzniku autorskoprávní ochrany nebo ochrany právem pořizovatele. V případě že toto právo nevzniká, není možné ani dovodit vznik výjimek z těchto práv. Pořizovateli databáze v tu chvíli svědčí větší míra autonomie vůle a může tak nastavit podmínky užívání své databáze, aniž by byl vázán analogií k zákonným výjimkám k vytěžování a zužitkování databází. PR Aviation tak výjimka z databázových práv nespovídá a její jednání bylo protiprávní.

VYČERPÁNÍ PRÁVA NA ROZŠIŘOVÁNÍ PŘI ZMĚNĚ NOSIČE

Soud: Soudní dvůr Evropské unie

Věc: C-419/13

Datum: 22. 1. 2015

Dostupnost: curia.europa.eu

Předběžná otázka vyvstala v řízení u nizozemského Hoge Raad der Nederlanden ve sporu mezi společností Art & Allposters International BV (dále jen „Allposters“) a Stichting Pictoright (dále jen „Pictoright“). Prvně jmenovaná vytvářela reprodukce chráněných děl, ke kterým spravovala práva Pictoright, takovým způsobem, že z papírového plakátu přenesla tyto speciální chemickou metodou na malířské plátno. Tyto reprodukce

následně prodávala. Allposters odmítala uhradit příslušnou licenční odměnu za užití děl s tím, že se k danému předmětu ochrany vyčerpalo právo na rozšiřování dle čl. 4 odst. 2 InfoSoc směrnice. SDEU pak, s ohledem na hlavní cíl InfoSoc směrnice,³ konstatoval, že se vyčerpání práva na rozšiřování týká pouze konkrétního původního hmotného nosiče, nikoliv dalších natolik změněných, „nových“ rozmnoženin (bod 46). Při posuzování vyčerpání tohoto práva pak je rozhodnou otázkou, zda „*změněný předmět – posuzovaný jako celek – je jako takový fyzicky předmětem, který byl uveden na trh se svolením nositele práv.*“ (bod 45). Pokud ne, právo na rozšiřování se nevyčerpá. SDEU se ovšem nevyjádřil ke klíčovému aspektu takového posuzování, totiž jaká je rozhodná úroveň nutné změny média. Stejně tak zůstává nadále problematické, zda lze o vyčerpání práva na rozšiřování uvažovat v případě digitálních rozmnoženin. Rozsudek SDEU, který klade důraz na hmotnou povahu rozmnoženiny (např. v bodech 37, 40), naznačuje, že spíše ne.

JURISDIKCE PŘI ZÁSAHU DO AUTORSKÝCH PRÁV

Soud: Soudní dvůr Evropské unie
Věc: C-441/13
Datum: 22. 1. 2015
Dostupnost: curia.europa.eu

Pez Hejduk je fotografkou specializující se na fotografování architektonických děl. Zaměřuje se zejména na fotografování děl rakouského architekta Georga W. Reinberga. Tento architekt použil fotografie Pez Hejduk na kolokviu pro účely ilustrace svých staveb se souhlasem fotografky. Pořadatelem kolokvia byla německá společnost EnergieAgentur, která posléze bez souhlasu autorky a bez uvedení toho, komu náleží autorská práva, zpřístupnila uvedené fotografie k prohlížení a ke stažení na svých domovských internetových stránkách. Spor byl žalován fotografkou u rakouského soudu. Žalovaná EnergieAgentur ale

³ Tj. zavedení vysoké úrovně ochrany autorů (body 9 a 10 recitálu InfoSoc směrnice).

vznesla námitku mezinárodní a územní nepřislusnosti rakouského soudu, když tvrdila, že její internetové stránky (provozované v ccTLD doméně .de) nejsou určeny pro Rakousko a že pouhá možnost zobrazení v členském státě nepostačuje ke vzniku příslusnosti uvedeného rakouského soudu. Bylo tedy nutno interpretovat čl. 5 odst. 3 nařízení Rady (ES) č. 44/2001 („Brusel I“) a zjistit, jestli jsou ve výše popsaném případě příslusné pouze soudy členského státu, ve kterém má údajný porušitel sídlo nebo rovněž ty soudy členského státu, na které jsou internetové stránky vzhledem ke svému obsahu zaměřeny. Soudní dvůr již v obdobném rozhodoval a konstatoval, že čl. 5 odst. 3 nařízení nevyžaduje, aby byly dotčené internetové stránky zaměřeny na členský stát sídla soudu, jemuž byl předložen spor. Není tedy důležitá skutečnost, že internetové stránky nejsou primárně směřovány na členský stát, kde má soud sídlo (tedy Rakousko). Soudní dvůr tedy řekl, že žalovat lze *de facto* kdekoli, kde se škoda projevila, což prakticky znamená, že lze nejdříve spor zažalovat v příslušném státě a posléze u jakéhokoli soudu příslušného k rozhodnutí o škodě způsobené na území členského státu, kde má soud sídlo.

SPECIFICKÝ MECHANISMUS PRO IMPORT LÉKŮ

Soud: Soudní dvůr Evropské unie

Věc: C-539/13

Datum: 12. 2. 2015

Dostupnost: curia.europa.eu

Kapitola 2 přílohy IV aktu o přistoupení z roku 2003, nazvaná „Právo obchodních společností“ stanovila pro některé nově přistupující státy specifický mechanismus pro dovoz a uvádění léčiv na trh. Tento mechanismus stanovuje výjimku ze zásady volného pohybu zboží v EU, kdy držitelé patentu nebo dodatkového ochranného osvědčení (“DOO”) mohou pokračovat v uplatňování svých práv, aby zabránili paralelnímu dovozu jejich produktu z některého z nových členských států, který neumožňoval patentování farmaceutických výrobků před vstupem do EU. Každý, kdo

zamýšlí dovést nebo uvést na trh výrobek v členském státě, kde výrobek požívá patentové nebo dodatkové ochrany, musí v žádosti týkající se takového dovozu prokázat příslušným orgánům, že majiteli nebo oprávněnému z takové ochrany bylo zasláno oznámení s předstihem jednoho měsíce. Odvolací soud v souvislosti s výkladem specifického mechanismu položil Soudnímu dvoru tři okruhy otázek: (i) jaké podmínky musí držitel patentu naplnit před tím, než podá žalobu pro nesplnění povinnosti; (ii) kdo je osobou, která předkládá záměr pro paralelní dovoz; (iii) jak identifikovat osobu, které musí být takový záměr předložen. Specifický mechanismus (i) neukládá majiteli (nebo oprávněnému z patentu či DOO) povinnost oznámit, že nehodlá souhlasit s plánovaným dovozem, před tím, než uplatní svá práva podle prvního pododstavce tohoto mechanismu. Pokud však majitel nevyjádří takový úmysl v jednoměsíční čekací lhůtě, osoba, která plánuje dovážet léčivý přípravek, může legitimně požadovat, aby příslušné orgány schválily dovoz tohoto přípravku, a může jej případně začít dovážet a uvést na daný trh. (ii) Oznámení musí být adresováno majiteli, přičemž tento pojem označuje jakoukoli osobu, která je oprávněným držitelem práv majitele patentu či dodatkového ochranného osvědčení. (iii) Specifický mechanismus neukládá povinnost učinit oznámení přímo osobě, která hodlá dovážet či uvést dotčený léčivý přípravek na trh, pokud lze v tomto oznámení tuto osobu jednoznačně identifikovat.

SKRYTÁ KAMERA PŘI NATÁČENÍ REPORTÁŽE

Soud: Evropský soud pro lidská práva
Věc: stížnost č. 21830/09
Datum: 24. 2. 2015
Dostupnost: hudoc.echr.coe.int

V rámci přípravy dílu pořadu *Kassensturz*, který měl informovat o pochybných obchodních praktikách pojišťovacích zprostředkovatelů, byl v roce 2003 pořízen dvěma skrytými kamerami záznam domluvené

schůzky. V rámci schůzky jeden z novinářů vystupoval jako spotřebitel. Na konci tohoto setkání byl přítomný zprostředkovatel informován o tom, že byl nahrán skrytou kamerou, a novináři ho požádali o komentář záznamu ze schůzky. Zprostředkovatel toto odmítl a záznam byl později odvysílán. Tvář zprostředkovatele i jeho hlas byly změněny tak, aby nebylo možné jeho osobu identifikovat. Švýcarský soud pak v roce 2007 udělil čtveřici novinářů pokutu s tím, že právo veřejnosti na informace v podobě ochrany svobody projevu je sice chráněným zájmem, ale stejně je chráněným zájmem i soukromí jednotlivce. Novináři tak měli podle konstatování soudu postupovat tak, aby zásah do soukromí na záznamu zachyceného zprostředkovatele minimalizovali.

ESLP v rámci rozhodování ve věci konstatoval, že touto sankcí porušilo článek 10 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod. ESLP zohlednil, že fakta prezentovaná v reportáži nebyla nikdy rozporována žádnou ze stran sporu. Také konstatoval, že rozmazání obličeje a pozměnění hlasu za účelem znemožnění identifikace na záznamu zachyceného zprostředkovatele bylo dostatečným opatřením vedoucím k minimalizaci zásahu do soukromí. Na záznamu zachycený zprostředkovatel totiž nebyl zachycený jako jednotlivce, ale vystupoval jako neidentifikovaný příslušník určité profesní skupiny.

PŘÁVNÍ JISTOTA PŘI APLIKACI EVROPSKÝCH PŘEDPISŮ

Soud: Nejvyšší správní soud
Věc: 1 As 113/2012
Datum: 25. 2. 2015
Dostupnost: www.nssoud.cz

NSS rozhodoval případ Františka Ryneše, jehož skutkový stav je shrnutý výše v části věnované rozhodnutí SDEU C-212/13, o předběžné otázce týkající se zpracování osobních údajů pro osobní účely. Žalobce v kasační stížnosti nabídl celou řadu námitek, proč dle jeho názoru bylo rozhodnutí ÚOOÚ o udělení pokuty a následné potvrzení tohoto rozhodnutí Městským

soudem v Praze protiprávní. Žalobce napadal nesprávné právní posouzení situace, kdy se dle něj vůbec nejednalo o zpracování osobních údajů a pokud ano, měla by se aplikovat výjimka pro osobní potřebu. Většinu z námitek NSS zamítl jako nedůvodné, včetně námitek týkajících se informační a registrační povinnosti Františka Ryneše jako správce. Soud potvrdil názor ÚOOÚ, že žalobce pochybil, když se nezaregistroval a neupozornil lidi procházející kolem jeho zahrady, že jsou monitorováni. Jedinou námitkou, kterou soud shledal jako důvodnou, byla nekonzistentní rozhodovací praxe ÚOOÚ. Soud provedl detailní analýzu rozhodnutí, stanovisek a pasáží výročních zpráv ÚOOÚ týkajících se režimu zpracování osobních údajů při užití kamer pro účely ochrany zdraví a majetku a přesvědčivě prokázal naprostou rozporuplnost v prezentovaných právních názorech. Zatímco některé z materiálů tvrdily, že se jedná o osobní potřebu, další tvrdily naprostý opak a osobní potřebu při ochraně zdraví a majetku vylučovaly. To mělo, v kombinaci s nejednoznačností evropské směrnice a zákona o ochraně osobních údajů, dle soudu za následek faktickou nemožnost adresátů právních norem seznámit se s účinným právem a plnit zákonné požadavky. Při hledání zákonného důvodu pro zpracování osobních údajů Františkem Rynešem NSS přesvědčivě užil testu proporcionality a dovedl, že v tomto případě je důvodné užít pro zpracování osobních údajů legitimizačního důvodu ochrany práv a právem chráněných zájmů správce. Rozsudek NSS tak zrušil rozhodnutí Městského soudu i obě správní rozhodnutí ÚOOÚ a vrátil věc k jednání v prvním stupni správního řízení.

DAROVACÍ DAŇ A POVOLENKY NA EMISE SKLENÍKOVÝCH PLYNŮ

Soud: Soudní dvůr Evropské unie
Věc: C-43/14
Datum: 26. 2. 2015
Dostupnost: curia.europa.eu

ŠKO-ENERGO bezplatně nabyla v letech 2011 a 2012 povolenky na emise skleníkových plynů pro výrobu elektřiny. Stalo se tak v období, pro které předepisoval článek 10 směrnice 2003/87/ES členským státům povinnost přidělit alespoň 90 % emisních povolenek zdarma. Česká republika nicméně učinila bezúplatně nabytí povolenek subjekty vyrábějícími elektřiny spalováním paliv předmětem darovací daně (§ 6 odst. 8 zákona č. 357/1992 Sb., o dani dědické, darovací a z převodu nemovitostí), kdy základ stanovila jako průměrnou tržní hodnotu povolenky, kterou vyhlásí Ministerstvo životního prostředí, násobenou počtem nabytých povolenek (§7a odst. 1 a 2 zákona č. 357/1992 Sb.). Sazba daně pak byla stanovena na 32 % (§ 14a zákona č. 357/1992 Sb.).

Předběžná otázka položená Nejvyšším správním soudem tak směřovala k vyjasnění povahy danění přidělených emisních povolenek ve vztahu k požadavku na bezplatné poskytnutí nejméně 90 % z nich v období 2008-2012. SDEU konstatoval v souladu se svojí předchozí rozhodovací praxí, že článek 10 brání výběru poplatků za přidělení emisních povolenek. Členské státy sice mohou přijmout opatření, která mohou ovlivnit hospodářské důsledky použití emisních povolenek, ale tato opatření nesmí neutralizovat zásadu bezplatného přidělení povolenek.⁴ SDEU tak konstatoval, že zdanění přidělených emisních povolenek, které je omezené na určité odvětví, představuje poplatek toto přidělování zatěžující. Nejvyšší správní soud tak musí prověřit, zdali tato daň respektuje 10% horní hranici pro přidělení emisních povolenek za úplatu.

⁴ SDEU zde citoval rozhodnutí ve věci Iberdrola a další, spojené věci C-566/11, C-567/11, C-580/11, C-591/11, C-620/11 a C-640/11. Body 27-31.

K POPLATKU ZA SOUKROMÉ ROZMNOŽOVÁNÍ

Soud: Soudní dvůr Evropské unie

Věc: C-463/12

Datum: 5. 3. 2015

Dostupnost: curia.europa.eu

Předběžná otázka směřovala k výkladu čl. 5 odst. 2 písm. b) a článku 6 InfoSoc směrnice 2001/29/ES. Copydan, jako organizace pro správu autorských práv zastupující nositele práv ke zvukovým a audiovizuálním dílům, v původním řízení tvrdila, že na paměťové karty mobilních telefonů je nutné aplikovat systém spravedlivé odměny z titulu výjimky z práva na rozmnožování. Společnost Nokia, která do svých mobilních telefonů umísťovala dodatečné paměťové karty, tak měla tuto spravedlivou odměnu doplatit za období 2004 až 2009. Hlavním argumentem Nokia bylo tvrzení, že se takový poplatek neplatí, pokud rozmnoženina není legální a pokud k rozmnožení udělili nositelé autorského práva souhlas (např. po stažení díla z internetového obchodu). Poplatek by se měl vztahovat pouze na legální rozmnoženiny pro soukromé užití, ke kterým nositel práv neudělil svolení – tyto se přitom vyskytují na paměťových kartách mobilních zařízení pouze zřídkakdy. Také namítala, že není možné, dle zásady rovného zacházení, zatěžovat poplatek paměťová média, ale nikoli součástí zařízení (např. vnitřní paměti MP3 přehrávačů).

SDEU konstatoval, že není nutné zkoumat faktické použití paměťového média, ale stačí jeho způsobilost k tomuto užití – poplatek se tedy stanovuje na základě domněnky. Samotná schopnost vybavení sloužit k ukládání pro soukromé užití, ke kterému nositel práv neudělil svolení, legitimizuje uplatnění poplatku za soukromé rozmnožování. K otázce rovného zacházení pak SDEU konstatoval, že členské státy mají možnost odlišit dodání nosičů od dodání součástí, ovšem pouze za předpokladu, že tyto kategorie nejsou srovnatelné nebo je rozdílné zacházení mezi nimi odůvodněné. Toto uložil ověřit soudu, který předběžnou otázku předložil.

DAŇOVÁ SLEVA NA ELEKTRONICKÉ KNIHY

Soud: Soudní dvůr Evropské unie

Věci: C-479/13, C-502/13

Datum: 5. 3. 2015

Dostupnost: curia.europa.eu

V obou případech (které byly rozhodovány samostatně se stejným výsledkem i argumentací) se Evropská komise domáhala toho, aby soudní dvůr určil, že Francie (resp. Lucemburské vévodství) uplatňováním snížené sazby DPH ve výši 5,5 % (resp. 3 %) v případě poskytování digitálních (elektronických) knih, porušuje ustanovení směrnice o společném systému daně z přidané hodnoty. Sazba daně byla na elektronické knihy aplikována ve stejné výši, jako v případě knih tištěných. Snížené sazby daně z přidané hodnoty je však možno využít jen v případě dodání knih na jakémkoli fyzickém nosiči. I když je ke čtení elektronických knih nutný fyzický nosič (počítač, elektronická čtečka, tablet), soud argumentoval tím, že takový nosič není součástí dodání elektronických knih. Rovněž bylo zdůrazněno, že je vyloučena možnost uplatňovat sníženou sazbu DPH u jakýchkoli elektronicky poskytovaných služeb. Za takovou službu je přitom nutné považovat i dodání elektronických knih. Bylo tedy jednoznačně stanoveno, že sníženou sazbu DPH na elektronické knihy (na rozdíl od těch tištěných) uplatňovat nelze. Je ale nutno poukázat na reakci jednotlivých států a zdůraznit nutnost zajistit technologickou neutralitu knihy bez ohledu na to, zda mají tištěnou či elektronickou podobu. S ohledem na to tak evropská Komise naznačila, že v budoucnu plánuje daňové zákony v této oblasti upravit tak, aby dosáhla harmonizace.

PŘENOSY SPORTOVNÍCH UTKÁNÍ A SDĚLOVÁNÍ VEŘEJNOSTI

Soud: Soudní dvůr Evropské unie
Věc: C-279/13
Datum: 26. 3. 2015
Dostupnost: curia.europa.eu

Linus Sandberg, který byl v původním sporu v pozici žalovaného, vkládal na internetovou stránku odkazy, které umožňovaly zájemcům přístup k přímým přenosům zápasů ledního hokeje na jiné internetové stránce. Ti tak nemuseli zaplatit částku požadovanou provozovatelem a k obsahu se dostávali zdarma.

Rozhodnutí v této věci představuje ve své podstatě doplnění k rozhodnutí SDEU ve věci C-466/12. Předkládající soud totiž po jmenovaném rozhodnutí vzal zpět čtyři ze svých otázek a nadále žádal vyjasnění pouze páté položené otázky s tím, jestli mohou členské státy přiznat nositelům práv širší výlučné právo a stanovit, že sdělování veřejnosti zahrnuje více úkonů, než uvádí čl. 3 odst. 2 směrnice 2001/29/ES. Ve vztahu k čl. 3 odst. 1 téže směrnice již totiž SDEU v rámci C-466/12 judikoval, že členským státům je bráněno v tom, aby stanovily, že pojem „sdělování veřejnosti“ zahrnuje více úkonů, než stanovuje směrnice.

SDEU v řízení o této předběžné otázce nakonec dospěl k závěru, že živé vysílání sportovních přenosů nelze považovat za zpřístupňování veřejnosti, protože není, striktně vzato, „on-demand“. Národní úpravě tak nic nebrání v rozšiřování práva vysílajících organizací na úkony sdělování veřejnosti, které by mohly představovat přímé přenosy sportovních utkání na internetu. To vše pod podmínkou, že takovým rozšířením není dotčena ochrana autorského práva.